
CULTURA

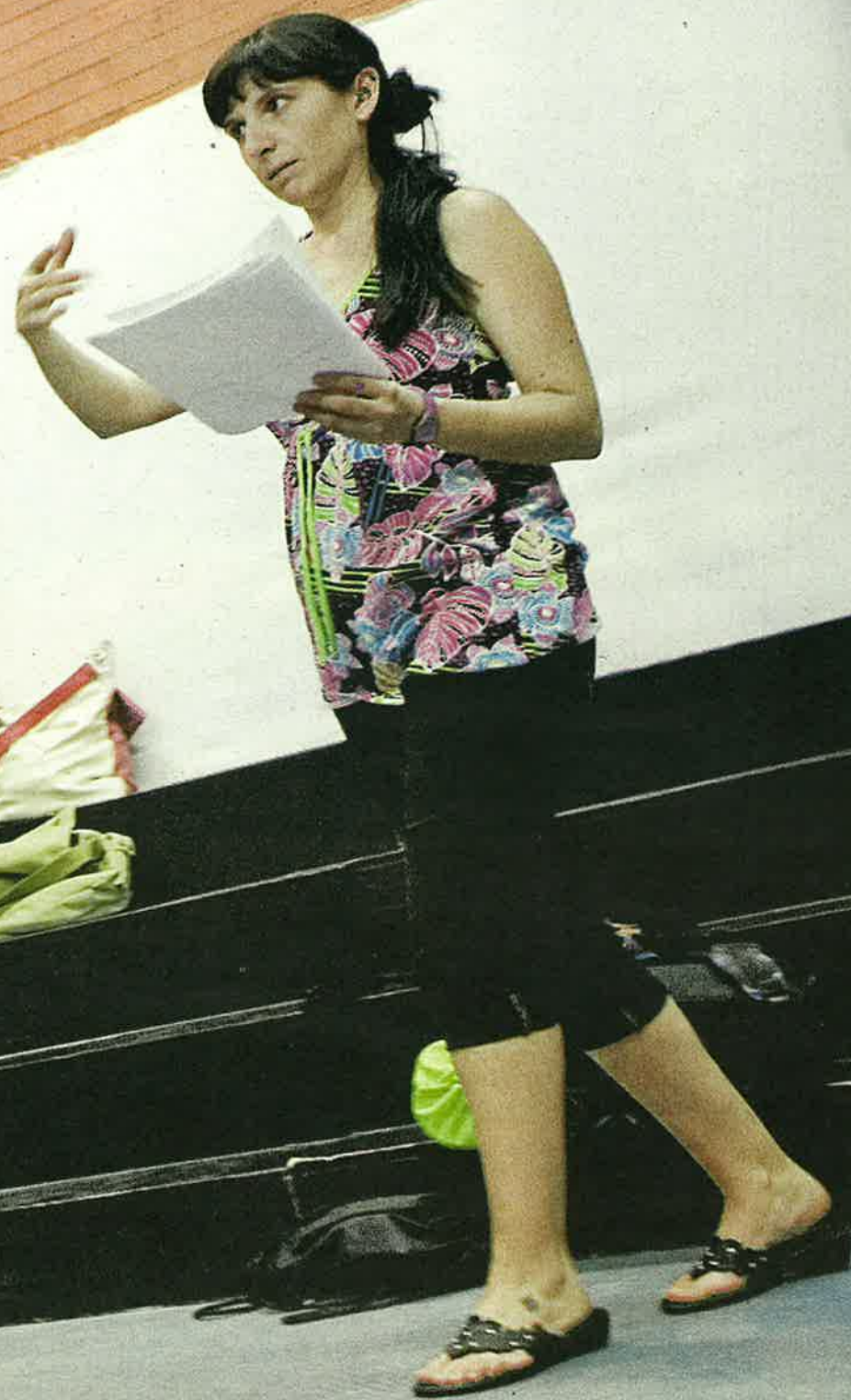
Trenta anys d'escenaris

Trenta anys o tres-cents seixanta mesos, que per al cas és el mateix. Durant aquest temps, l'Aula Municipal de Teatre de Lleida ha anat caminant amb un objectiu clar: apropar el teatre a la gent. La tasca no ha estat fàcil però la il·lusió dels que, en un moment o altre, hi han estat presents, els ha dut on són ara. Felicitats!

TEXT: NEUS MARTÍ LLURBA FOTOS: MIKEL ARISTREGI / AULA MUNICIPAL DE TEATRE

La fi de la dictadura de Franco va significar moltes coses. Catalunya va canviar, en molts sentits. Vam recuperar la llengua, els costums i les tradicions. L'any 1979 es van constituir els primers ajuntaments democràtics i Marcel·lí Borrell va tenir clar que havia arribat el moment de moure fils; de començar a trucar portes, a veure si sonava la campana.

L'any 1982, el Marcel·lí, juntament amb altres actors, tenia una companyia de teatre independent: l'Esquella Teatre. "Amb l'arribada de la democràcia, pràcticament tot estava per fer. Vam presentar un projecte a l'ajuntament de Lleida per formar una aula de teatre i vam tindre la sort de connectar amb el Jaume Magre, que era el tinent d'alcalde i regidor de Cultura de l'època, que va acollir el projecte amb força entusiasme", recorda el Marcel·lí. Eren els inicis del que, al cap de trenta anys, s'ha convertit en un projecte de gran envergadura: l'Aula Municipal de Teatre de Lleida. Però això ells, en aquella època, encara no ho sabien.

Tot va començar en un espai del mercat de Santa Teresa, amb una sabata i una espardenyia, que diu l'expressió, i creient que l'experiència no duraria gaire. Qui es podia pensar

que un projecte que s'iniciava amb tants pocs recursos s'acabaria convertint en el principal referent del teatre a la província de Lleida? I qui li havia de dir al Marcel·lí que passaria vint anys de la seva vida dirigint l'Aula?

L'any 1998 l'Aula es va desplaçar a les instal·lacions on és actualment, a l'edifici annex al teatre de l'Escorxador, des d'on ha vist, any rere any, eixamplar les seves fronteres.

Us sona la Matilde, la jove que ven tabac a l'estanc de la seva àvia a la sèrie "Amar en tiempos revueltos" de TVE? L'actriu que li dona vida és l'Aida Flix, una noia de vint-i-quatre anys nascuda a Torrebesses i que s'ha format com a actriu a l'Aula de Teatre de Lleida.

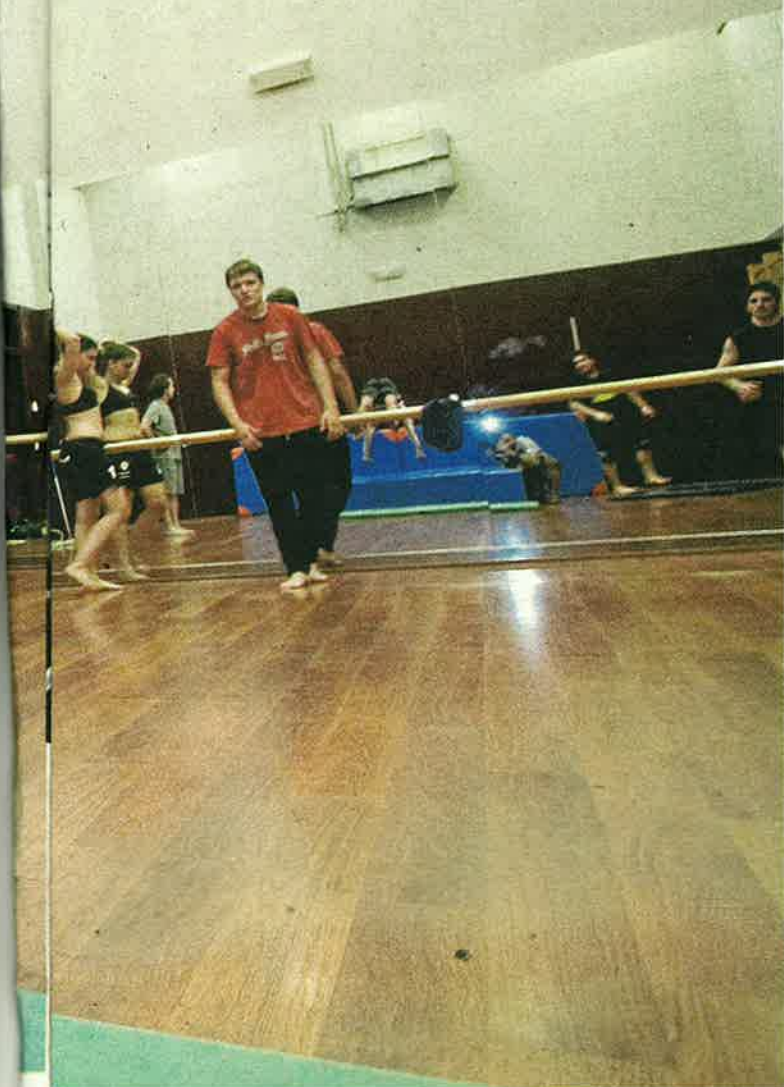
Ella havia fet teatre tota la vida, des de nena ja a l'escola del poble, però el fet de viure fora de Lleida li va impedir poder estudiar a l'Aula. "La mare m'havia de dur en cotxe cap a Lleida a fer les activitats extraescolars, i no li podia demanar tant", explica. "Per això no va ser fins a tercer d'ESO, quan vaig començar a anar a l'institut a Lleida, que vaig iniciar la meua formació a l'Aula". Hi va estar durant dos anys, i durant dos més va actuar amb la companyia Inestable 21 de l'Aula. "Va ser l'Antonio Gómez qui em va animar a apuntar-m'hi. Ens vam co-

INICIS. Sobre aquestes línies, el regidor Jaume Magre amb Marcel·lí Borrell, l'impulsor de l'Aula. A la dreta, Margarida Troguet i Eduard Muntada.

JOVES. Una sessió d'assaig de salts dels alumnes del darrer curs de l'Aula de Teatre.

Entrevista a Antonio Gómez

Director de l'Aula Municipal de Teatre de Lleida

'INTENTEM INNOVAR'

Des del seu punt de vista, quina ha estat l'evolució de l'Aula al llarg d'aquests trenta anys?

L'Aula de Teatre ha aconseguit a Lleida un arrelament increïble. Conec poques escoles de teatre que tinguin tanta relació amb la ciutat. Només cal veure tot el recorregut de gent de totes les edats que fa teatre. És un fet inusual a les escoles de teatre que jo conec aquí a Espanya. I d'altra banda, la relació que tenim amb les institucions també és molt important. Tenim un arrelament molt gran a la ciutat.

Vostè és director de l'Aula des de fa tres anys. Quina és la seva tasca?

(Riu). Que complex! Per començar, hi ha una tasca molt important de coordinació. L'any passat vam arribar a tenir 2.000 alumnes i uns 30 professionals. També és fonamental fomentar el creixement de les activitats. Nosaltres no ens quedem de braços plegats amb el que tenim. Sempre intentem innovar, proposar coses noves, perquè és un fet intrínsec del teatre: provocar, que hi hagi moviment, perquè si no, les coses s'estanquen. Per exemple, ara estem treballant per aconseguir un reconeixement acadèmic per als nostres alumnes.

Com creu que serà l'Aula d'aquí a 30 anys?

(Riu). Jo me la imagino encara més gran. Crec que ocuparà més espais i també que diversificarà la seva proposta i que passarà a ser l'Aula d'Arts Escèniques. Segurament, si el camí es va fent, a l'Aula s'hi farà teatre, circ, dansa... Serà multidisciplinar, però perquè penso que el teatre va cap aquí.

Les propostes escèniques tiren més cada cop cap a un art més multidisciplinar. Cada vegada les arts es van contaminant —entre cometes— entre elles.

Què és el que fa que l'Aula de Teatre sigui diferent?

A nivell estatal, el que l'Aula està aportant és el fet de trencar amb el paradigma que diu que per fer teatre de forma seriosa s'ha de començar als divuit anys. Això nosaltres ho estem començant a canviar a base del treball que fem amb el teatre de nens i el teatre de joves, que és un teatre de base que a fora no es produeix. Això provoca que, per exemple, la companyia Petiestable12 guanyi premis competint contra companyies adultes! És una cosa extraordinària. I nosaltres pensem que, igual que amb la música, si no comences des de petit, et costarà ser un bon músic professional, i passa el mateix amb els futbolistes i els ballarins; doncs creiem que en el teatre hauria de ser el mateix, perquè el nivell interpretatiu pugui i sigui més bo del que és actualment. És molt important canviar-ho, això, en aquest país si volem tenir futur en el teatre.

nèixer durant un taller i em va dir que si m'agradava el teatre, que valia la pena”.

I no s'hi va pensar dues vegades. Però l'Aida és una noia inquieta, i aviat es va voler independitzar i volar a Barcelona a estudiar joieria, teatre musical i cinema. I no li ha anat gens malament. A part de la companyia Inestable 21 de l'Aula, l'Aida ha fet teatre amb les companyies Xip-Xap, la Zum-Zum Teatre, o la companyia Pissarra, i ha debutat al cinema amb “Mil cretins”, de Ventura Pons, o “El secret dels 24 esglaons”, de Santiago Lapeira, entre d'altres. Actualment treballa a les sèries “Amar en tiempos revueltos” i “Kubala, Moreno i Manchón”, de TV3. “L'Aula Municipal de Teatre de Lleida és una gran família. Es crea un vincle molt fort amb els professors i amb els companys i aprens moltes coses, tant en l'aspecte teatral com a veure la vida d'una altra manera”, conclou.

L'Aida Flix, formada a l'Aula, treballa a “Amar en tiempos revueltos” i a “Kubala, Moreno i Manchón”

Són molts els actors i actrius que han passat per les instal·lacions de l'Aula de Teatre i, malgrat que viure d'aquesta disciplina és complicat, hi ha diverses companyies teatrals que han sorgit d'alguna fornada d'aquesta escola. “Actualment, a Lleida, hi ha més d'una vintena de companyies”, diu la Mercè Ballespi, la cap d'estudis de l'Aula.

En els seus inicis, l'Aula disposava de tres branques principals de treball: la formativa, la de producció d'espectacles —amb una companyia que es deia *Estable*— i la de programació, a través de la qual s'encarregava de programar tot el teatre que es feia a Lleida. Però amb el temps les coses van anar canviant. “Les competències de programació van ser transferides al Teatre de l'Escorxador i la branca de producció també va acabar desapareixent ja que hi va haver un moment en què van eclisonar moltes companyies noves, també gràcies a la tasca que estava fent l'Aula, i la companyia *Estable* va acabar desapareixent”, explica la Mercè Ballespi.

Així doncs, l'única branca que es manté intacta i que ha anat creixent al llarg del temps ha estat la vessant formativa. L'Aula forma persones des dels 3 als 90 anys (no hi ha límit d'edat) i disposa d'un currículum pedagògic molt ben elaborat que adequa els continguts que s'imparteixen a cada una de les edats.

“El que ens falta és poder homologar els

MESTRES. La Mercè Ballespi, cap d'estudis de l'Aula Municipal de Teatre, impartint una de les seves classes.

Entrevista a Llubí Casas

Alumne de l'Aula Municipal de Teatre de Lleida

'AMB NOMÉS 3 ANYS JA SABIA QUÈ VOLIA FER'

En Llubí acaba de fer 21 anys. En fa divuit que estudia a l'Aula, cosa que el converteix en un dels pocs alumnes que han fet el recorregut pedagògic complet. **Com és que va començar a estudiar a l'Aula?**

De petit era un nen mogut, inquiet. De fet encara ho sóc ara! Una vegada els meus pares em van portar a veure un assaig obert de teatre que feien els de l'Aula i em va fascinar. Li vaig dir a la meva mare: “jo vull fer

això!”. I des de llavors ja no ho he deixat. Amb tan sols tres anys ja vaig tenir clar què era el que volia fer.

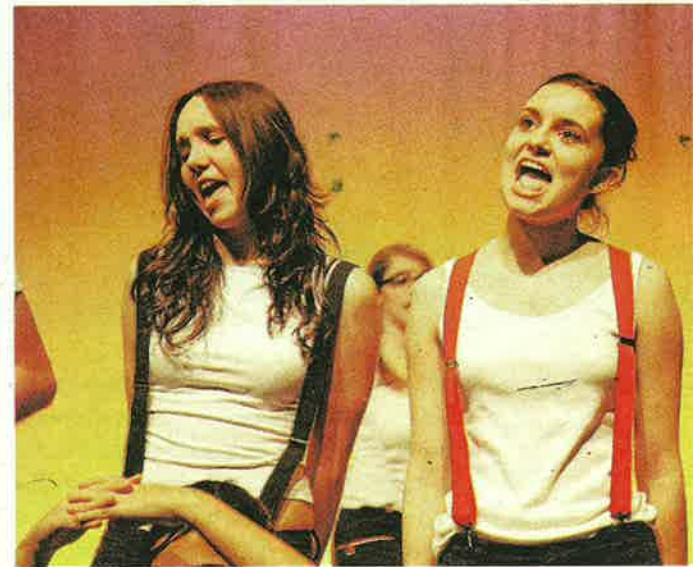
Al llarg de tot el procés pedagògic, què li han semblat els estudis que s'imparteixen a l'Aula?

El teatre per a nens està molt bé perquè t'ensenyen a gaudir del teatre, a passar-t'ho bé damunt l'escenari. A mesura que creixes ja es van tornant més rigorosos i incideixen més en els textos, en la tècnica.

JOVES. L'Aula té alumnes de totes les edats que, a més de fer classes, actuen amb la companyia juvenil Inestable 21, que ha rebut diversos premis.

Pel que fa als joves, fan una sèrie d'activitats que acosten la cultura i la creació als adolescents, i això és molt positiu. I els estudis d'art dramàtic han anat millorant al llarg del temps i actualment tenen molta qualitat.

Ha estat cursant altres estudis a banda dels teatrals?

Vaig fer dos cursos del grau de Matemàtiques, però les vaig haver de deixar per manca de temps. Espero poder reenganxar-les un dia o altre perquè són el meu *hobby* i m'agraden molt. I l'any vinent començaré un curs a Barcelona, a l'escola MOVEO, que fa una especialització del teatre del gest, que és el que a mi m'agrada.

S'hi vol dedicar professionalment?

Sí, ho tinc molt clar.

Què cal tenir per dedicar-se al teatre?

Una vegada em van dir que per poder viure del teatre fa falta una part de talent, una part de sort i una part molt important de treball.

I vostè té talent?

(Riu). No ho sé, el que sí que tinc és força facilitat i naturalitat. Moltes coses em surten per instint.

Com veu el panorama actual a nivell teatral?

El teatre està bastant malament, sobretot ara amb la crisi. Cada vegada costa més produir i vendre espectacles. Però encara que el govern no pressuposti tants diners, la gent necessita la cultura ja que és una cosa intrínseca a la naturalesa humana.

estudis d'Art Dramàtic i que es converteixin en estudis reglats perquè els nostres alumnes puguin obtenir una titulació", explica la Mercè Ballespí. Tot i que actualment la Mercè és la cap d'estudis de l'Aula, fa uns anys va ser qui va prendre el relleu del Marcel·lí Borrell, agafant la direcció del centre durant set anys. Tant el Marcel·lí, com ella, com l'actual director, l'Antonio Gómez, han lluitat des de sempre per aconseguir aquesta regularització dels estudis, "però això dispara molt el pressupost i és complicat", diu el Marcel·lí. "Es tracta d'un problema econòmic: caldria un espai nou i una inversió bastant més important. L'ajuntament no ho pot afrontar i són la Diputació i la Generalitat qui ho hauria de tirar endavant".

Malgrat això, però, l'Aula fa formació formal i no formal perquè, a part dels cursos impartits al mateix centre, també fan incursions a la vessant formal de l'educació, és a dir, als centres escolars i instituts. "Realitzem projectes teatrals dins l'horari lectiu de les escoles, crèdits de síntesi i accions formatives per a educadors per explicar pedagogia teatral", comenta la Mercè. A part, també fan un curs de teatre per a pares d'alumnes ja que molts, veient com n'estaven de contents els seus fills amb els cursos als quals assistien, van decidir que també ho volien provar.

A més, l'Aula disposa de dues companyies teatrals pròpies: la Petiestable 12, en què actuen els nens fins a dotze anys, i la Inestable 21, dirigida a joves de fins a vint-i-un anys. De fet, aquesta darrera enguany també està de celebració ja que es compleixen els deu anys de la seva creació. Aquestes dues companyies van ser creades per recuperar la branca de producció i proporcionar l'oportunitat als alumnes de poder aplicar el que han après a l'escola.

Actualment l'Aula de Teatre compta amb aproximadament 2.000 alumnes i un total d'una trentena de professors que treballen dia rere dia per continuar fent gran aquest espai de divulgació de cultura, creativitat i art. Ara en celebren trenta, però els anys no han passat en va i el projecte que un dia van iniciar uns apassionats d'aquesta disciplina està ben consolidat. Així que no queda res més que felicitar-los i animar-los a seguir treballant amb la mateixa empenta per convertir aquesta aula en tot un referent dins el teatre català.

Entrevista a **Enric Blasi**

Actor

'NO ME'N PENEDEIXO'

Tres ex-alumnes de l'Aula Municipal de Teatre de Lleida van decidir, ara ja fa setze anys, convertir la seva passió en ofici i crear la companyia de comedians La Baldufa. Una aposta arriscada, aquesta de dedicar-se al món de la farandula, però ells no van vacil·lar. "Ho vam començar en una edat en què ets més temerari, en què escoltes més el cor que el cap. Però no me'n penedeixo gens, d'haver pres aquesta decisió", assegura l'Enric Blasi. L'Aula Municipal de Teatre els va servir de trampolí per fer el salt del món amateur al professional. Va ser d'aquesta manera que l'Enric, juntament amb el Carles Pijuan i

l'Emiliano Pardo, va crear La Baldufa l'any 1996, una companyia de Lleida que fa teatre d'escenari per a tots els públics. En aquella època a l'Aula hi feien uns monogràfics que acostaven els alumnes a la realitat professional. "Van ser oportunitats molt bones perquè vam poder aprendre de professionals com Pepe Rubianes o Comediants. Jo recordo que vaig decidir dedicar-me al teatre després d'assistir a un d'aquests monogràfics amb la Fura dels Baus", explica l'Enric. Ell treballava en una empresa de fred industrial però la feina no li agradava gens i va optar pel canvi. I ja no

hi ha hagut marxa enrere. Des de llavors La Baldufa ha produït més de deu espectacles i ha recorregut mig món. Espanya, Portugal, França, Itàlia, Mèxic, Finlàndia, la Xina, Polònia, el Sàhara, Anglaterra, Bèlgica, Alemanya, Hongria i Àustria. El seu teatre familiar de sala els ha proporcionat més de deu premis. "Potser els més importants són el Premi al Millor Espectacle i el Premi a la Millor Escenografia que ens van concedir al Festival de Feten de Gijón, l'any 2001", diu. Moltes hores de feina, molta dedicació i il·lusió. Potser és que aquests són els ingredients de l'èxit.